herpy

GEKKOER

Masobe gecko

Paroedura masobe

En sjælden, mørk og hvidprikket gekko med store øjne fra de fugtige skove i det østlige Madagaskar. Arten er genert, kræver køligt og fugtigt klima og er truet i naturen, så den passer til den erfarne holder, der vil nøjes med at kigge og ikke håndtere.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**16-20 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**23-25 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter, små leddyr (springhaler, bananfluer) og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**3-5**
Inkubation	**60-240 dage** ved 28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Truet (EN)**

Arten står på CITES bilag II (siden 2017) og på bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Det betyder, at dyret skal kunne dokumenteres lovligt anskaffet, så gem alle papirer fra køb og afsender. Kun dyr opdrættet i fangenskab bør komme på tale. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om de aktuelle regler, før du køber eller sælger.

Om arten

Paroedura masobe er en mellemstor nataktiv gekko med mørk, næsten sortbrun grundfarve, drysset med hvide pletter, og med meget store øjne. Artsnavnet kommer fra de malagassiske ord maso, øje, og be, stor. Gekkoen har klæbepuder under tæerne og kan derfor klatre på lave grene og buske, men den bruger også tid nede ved jorden og regnes derfor for halvt trælevende.

Arten blev først beskrevet i 1994 af Nussbaum og Raxworthy og blev hurtigt eftertragtet i terrariehobbyen. Den hører til slægten *Paroedura*, som er udbredt på Madagaskar og Comorerne. Slægten rummer både jordlevende og klatrende arter.

En voksen *P. masobe* bliver 16-20 cm inklusive hale og lever 8-10 år i fangenskab. Den regnes for den største art i slægten. Dyret er forsigtigt og stresses let af forstyrrelser og flytninger. Det kan holde op med at spise, hvis det bliver håndteret eller flyttet for ofte. Om dagen gemmer det sig under bark og i bladaffald.

Arten er truet i naturen og står på IUCN's rødliste som truet (EN). Avl i fangenskab er stadig sjælden og kræver erfaring, så arten er ikke et sted at begynde.

Udbredelse og levested

Paroedura masobe findes kun på Madagaskar, i regnskovene i den centrale del af østkysten. Den er kendt fra lavtliggende skov i Zahamena, i nordenden af korridoren mellem Zahamena og Ankeniheny, ved Betaikankana i korridorens sydøstlige del og i Betampona-reservatet.

Det samlede område, hvor arten kan forekomme, er anslået til omkring 410 km², men skoven er så splittet op, at den faktiske udbredelse formentlig ligger under 100 km². Arten ses sjældent, og bestanden går tilbage. Den lever mellem 300 og 600 meters højde.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Gekkoen lever i fugtig primær regnskov i lavlandet og på de lavere skråninger, fra omkring 300 til 600 meters højde, men er også fundet i stærkt forstyrret skov ved Betaikankana. Om dagen gemmer den sig under bark og i bladaffald. Om natten jager den insekter på lav vegetation og på stammer, oftest 1-4 meter over skovbunden.

Klimaet i området er køligere end på de tropiske kyster. Temperaturen ligger typisk mellem 16 og 27 °C om sommeren og mellem 9 og 20 °C om vinteren, med tydelige forskelle mellem dag og nat. Luften er fugtig, især om natten. Det er netop det klima, terrariet skal efterligne: moderat varme om dagen, køligere nætter og høj luftfugtighed. Skoven forsvinder til landbrug, tømmerhugst og indsamling af andre skovprodukter, og det er hovedårsagen til, at arten er truet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have mindst 45 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde) i glas eller akryl. Større er bedre, fordi arten både bruger bunden og de lave grene. Hold dyrene enkeltvis, eller et par i et større terrarie med mange skjul. Unger holdes hver for sig.

Indret terrariet som et tæt regnskovsunderskov med grene, korkbark, korkrør og mange mørke, fugtige skjul både højt oppe og ved bunden. Levende planter giver både skjul og fugt. Som bund egner en blanding af tørvemuld, kokosfibre og sandet jord sig godt, fordi den holder på fugten og samtidig dræner. Fjern ekskrementer og urinsyre jævnligt, og skift bunden efter behov. Terrariet skal have ventilation, så luften ikke står stille.

TEMPERATUR

Om dagen skal temperaturen ligge på 23-25 °C, og om natten må den falde til 18-22 °C. Arten har ikke brug for en varmelampe eller et hotspot, og den tåler kulde bedre end varme: om vinteren må natten gerne falde lidt under 18 °C.

Varme over 30 °C i længere tid skal undgås, fordi det kan give udtørring, organsvigt og død. Placer terrariet køligt, væk fra sydvendte vinduer, og brug et digitalt termometer. Ved varme somre kan aktiv køling blive nødvendig. Dyr, der gemmer sig hele tiden, ikke spiser og virker slappe, er ofte for varme.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-80 %. Sprøjt terrariet om aftenen, så der er fugtigt om natten, hvor dyret er aktivt, og lad det tørre lidt op i løbet af dagen. Et hygrometer viser, om niveauet holder.

Stil et fugtigt skjul, fx en lille boks med fugtig sphagnum, så hudskiftet forløber helt. En lav skål med frisk vand kan stå fremme, men når der sprøjtes hver aften, er den måske ikke nødvendig. Konstant våde forhold giver mug, så bunden skal ikke være sumpet, og ventilationen skal være i orden.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og lever på skovbunden og i løvet, så UVB er ikke nødvendigt. En almindelig dag- og nat-rytme er nok, gerne med 12 timer lys og 12 timer mørke. Brug et tænd-sluk-ur.

Levende planter kan have gavn af et lysstofrør til planter. Hold lyset svagt og diffust, så dyret har skygge og mørke steder at trække sig tilbage til. Om natten skal der være helt mørkt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten spiser insekter. Giv fårekyllinger, kakerlakker og melorme. Insekterne skal være tilpasset gekkoens størrelse, for både for store og for små byttedyr bliver ofte ignoreret. Fodr insekterne med frugt, grønt eller en foderblanding i et par dage, før de gives videre, og pudr dem med kalk og et multivitamin, så knoglerne holder.

Unge og halvvoksne dyr får 4-5 små insekter dagligt eller hver anden dag. Voksne dyr fodres 3-4 gange om ugen med omkring 4-6 insekter ad gangen. Fodr om aftenen eller om natten, hvor dyret er mest aktivt, og fjern insekter, der ikke er spist.

Et kosthold med kun fårekyllinger giver en skæv ernæring, så variér. Hunner i avl har brug for ekstra kalk og får med fordel opdrættede snegle eller bænkebidere mindst to gange om måneden. Brug aldrig vildtfangne foderdyr, fordi de kan bære parasitter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Paroedura masobe er genert og følsom. Den passer bedst til at blive observeret, ikke håndteret. Hyppige forstyrrelser og flytninger stresser dyret og kan få det til at nægte føde, så hold håndtering på et minimum.

Gekkoen er mest aktiv om natten og gemmer sig om dagen under bark og i løv. Med flere dyr sammen er erfaringen begrænset, men arten kan holdes og avles i grupper. Unger skal dog holdes hver for sig for at undgå aggression fra de voksne. Giv altid mange skjul, og del dyrene, hvis der opstår uro.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Dyrene bliver kønsmodne efter omkring et år i fangenskab. Kønsforskelle og vægt hos arten er kun lidt kendt, så brug de samme metoder som hos andre gekkoer i slægten: hannerne har en tydelig bule ved halens rod, hvor hemipenis ligger. Giv hunnen god kondition og kalk, før hun sættes i avl, fordi æglægningen belaster hende.

PARRING

Succesfuld avl i fangenskab er stadig sjælden og vanskelig. Dyrene er følsomme, og parringen kan let forstyrres af ændringer i omgivelserne eller af håndtering. En bestemt avlssæson eller hvileperiode kendes ikke, så hold dyrene i stabile forhold og se, hvordan de reagerer.

Avl bør kun forsøges af erfarne holdere. Hunnen kan blive slidt eller dø, hvis hun lægger for mange æg uden nok kalk og næring.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 1-2 hårdskallede, næsten runde æg ad gangen, omkring 18 × 17 mm. Det kan ske 3-5 gange om året. Golde æg er almindelige, især det første år, hvor tre af fire æg kan være ubefrugtede.

Tilbyd et æglægningssted i et skjult hjørne med fugtig tørv eller kokosfibre. Æggene skal flyttes forsigtigt over i en inkubationsboks, og de må ikke vendes, fordi det kan skade fosteret. Giv hunnen ekstra kalk og næring hele sæsonen.

INKUBATION

Æggene lægges i en lukket boks med fugtigt substrat og inkuberes ved omkring 28 °C og 60-80 % luftfugtighed. Vend dem ikke. Udrugningstiden svinger meget, fra 60-90 dage til omkring seks måneder og sjældent over otte måneder. Vær derfor tålmodig, og kassér ikke æg for tidligt.

Æg, der tydeligt er dårlige, er gule, mugne eller faldet sammen. Er du i tvivl, så lad dem ligge lidt længere og tjek dem forsigtigt.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er omkring 5 cm lange ved klækningen. Hold dem hver for sig i en lille, fugtig boks, så de ikke generes af de voksne eller af hinanden. Giv dem små insekter som bananfluer, og sørg for høj luftfugtighed, så hudskiftet går rigtigt.

Flyt ungerne til et større terrarie, efterhånden som de vokser, og hold temperaturen stabil. Overlevelsen hænger tæt sammen med moderens helbred, så sørg for, at hun er i god kondition inden avl.

Sundhed og typiske fejl

Paroedura masobe kræver stabile forhold, og de fleste problemer kommer af forkert klima eller fodring. Typiske fejl er:

- For høj temperatur, især over 30 °C, som giver udtørring, organsvigt og død. Det er den alvorligste fare.
- For lidt kalk og vitamin, især hos hunner i avl. Det giver bløde, skøre knogler. Pudr foderet og giv snegle eller bænkebidere.
- For lav luftfugtighed, som giver ufuldstændigt hudskifte. Brug et fugtigt skjul.
- Stress fra for meget håndtering eller flytning, som kan give foderafvisning.
- Ensidigt foder med kun fårekyllinger.

Sygdomme hos arten er kun lidt kendt, og et dyr, der har det dårligt, kan gå hurtigt tilbage uden meget varsel. Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig hale og spiser jævnligt. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, nægter at spise eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.